

Vas Megye 01. számú Országgyűlési Egyéni Választókerület
Választási Bizottság
34/2022. (IV.9.) Vas 01. OEVB számú határozata

Vas Megye 01. sz. OEVK Választási Bizottsága (a továbbiakban: Bizottság) I. N. vasasszonyfai lakos a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény (a továbbiakban: Ve.) 2.§ (1) bekezdés d) és e) pontjában foglalt alapelvi sérelem, továbbá a Ve. 24.§ (1) és (5) bekezdéseinek megsértése miatt benyújtott kifogást

elutasítja.

E határozat ellen a döntés meghozatalától számított három napon belül az ügyben érintett természetes és jogi személy, jogi személyiség nélküli szervezet fellebbezést nyújthat be

A fellebbezést személyesen, levélben, telefaxon vagy elektronikus levélben lehet benyújtani úgy, hogy az legkésőbb e határozat meghozatalától számított harmadik napon megérkezzen Vas Megye 01. számú Országgyűlési Egyéni Választókerület Választási Bizottsághoz (székhely: 9700 Szombathely, Kossuth Lajos u. 1-3., levélcím: 9700 Szombathely, Kossuth Lajos u. 1-3., e-mail: valasztas@szombathely.hu, fax: 06-94/328-148).

A fellebbezésről a Nemzeti Választási Bizottság dönt.

Fellebbezést jogszabálysértésre hivatkozással lehet benyújtani. A fellebbezésnek tartalmaznia kell az érintettségre való hivatkozást, a kérelem jogalapját – a jogszabálysértés megjelölését -, a kérelem benyújtójának nevét, lakcímét (székhelyét) és – ha a lakcímétől (székhelyétől) eltér – postai értesítési címét, a kérelem benyújtójának személyi azonosítóját, illetve ha a külföldön élő, magyarországi lakcímmel nem rendelkező választópolgár nem rendelkezik személyi azonosítóval, a személyazonosságát igazoló igazolványának típusát és számát, jelölő szervezet vagy más szervezet esetében a bírósági nyilvántartásba-vételi számát. A fellebbezés tartalmazhatja benyújtójának telefaxszámát vagy elektronikus levélcímét, illetve kézbesítési megbízottjának nevét és telefaxszámát vagy elektronikus levélcímét.

I N D O K O L Á S

Kifogást tevő 2022. április 6. napján 15,02 órakor elektronikus úton írásbeli kifogást nyújtott be a Ve. 2.§ (1) bekezdésének d) és e) pontjában foglalt alapelvi sérelem, továbbá a Ve. 24.§ (1) és (5) bekezdéseinek megsértése miatt.

Tényállásként rögzítette, hogy 2022. április 1. napján mozgóurna iránt kérelmet nyújtott be a helyi választási irodánál. A helyi választási iroda /a szavazatszámiláló bizottság a mozgóurna iránti kérelemre, egy automatikus rendszer üzenetet küldött, hogy a kérelme beérkezett. Ebben az szerepelt, hogy az eredményről, a döntést követően, e mailben fogják értesíteni. Mivel ez nem történt meg, többször felkereste az ügyfélszolgálatot a 1818 telefonszámon, ahol megnyugtatták, hogy ki fog érkezni hozzá a mozgóurna. Ez sajnálatos módon a választás napján nem történt meg.

Állítása szerint a helyi választási iroda így nem tett lehetővé, hogy aktív választójogával és a népszavazásban való részvételhez való jogával éljen. Választójogát ennek megfelelően nem tudta gyakorolni.

Jogi érveléseként előadta, hogy a Ve. 103.§ (1) bekezdése szerint mozgóurna iránti kérelmet a szavazóköri névjegyzékben szereplő, mozgásában egészségi állapota vagy fogyatékosága miatt gátolt választópolgár nyújthat be, mely tételes szabály szerinti lehetőség biztosítására szolgál a Ve. 2.§ (1) bekezdésének d) pontja szerinti alapelv, a fogyatékosággal élő választópolgárok joggyakorlásának elősegítése is. A helyi választási irodának fel kellett volna készülnie a mozgóurnát igénylő választópolgárok számának megfelelő feltételek biztosítására, azonban ezt a kötelezettséget elmulasztotta, vagy elégtelen szinten tett eleget neki, mert az elégtelen feltételeknek köszönhetően nem ért el hozzá a mozgóurna. E tekintetben – a mozgóurnás szavazás körülményeinek megteremtése – a helyi választási irodát objektív felelősség terheli. A helyi választási iroda mulasztása a Ve. 2.§ (1) bekezdésének e) pontja szerinti jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlással is ellentétes, a helyi választási irodának ugyanis feladata érvényre juttatni a választópolgárok választójogának minden módját, így a mozgóurna útján való részvétel lehetőségét. A helyi választási iroda a mozgóurnát igénylő választópolgároknak megfelelő számú szavazatszámiláló bizottsági tag és mozgóurna biztosítása útján lett volna köteles érvényre juttatni a választópolgárok számára annak lehetőségét, hogy választójogukat rendeltetésszerűen gyakorolhassák. A joggal való visszaélés tekintetében a kifogást tevő idézi a Kúria Kvk.IV.37.359/2014/2. számú eseti döntését.

A kifogást tevő álláspontja szerint különösen súlyos a mulasztás, mivel a helyi választási irodának előre fel kellett volna készülnie a mozgóurnát igénylő választópolgárok nagyobb számára, tekintettel a Nemzeti Választási Iroda által a koronavírussal fertőzött választópolgárokkal és kontaktszemélyekkel kapcsolatban megfogalmazott iránymutatására. Kellő felkészülési idő állt rendelkezésre a helyi választási irodának, tekintettel arra, hogy a Nemzeti Választási Iroda álláspontjáról már 2021. januárjában nyilvánosan kommunikált. Ennek megfelelően a mozgóurnát igénylő választópolgárok megnövekedett, a szokásosnál is magasabb számára előre fel kellett volna készülnie a helyi választási irodának és a szavazatszámiláló bizottsági tagok és a mozgóurnák megfelelő számát garantálnia kellett volna.

A Nemzeti Választási Iroda által a HVI vezetője részére az országgyűlési képviselők választása és az országos népszavazás lebonyolításához kiadott segédlet tartalmazza: hogy „jogszerűen kérhető mozgóurna akkor is, ha a választópolgár pl. koronavírus miatt házi karanténban van”.

A kifogást tevő álláspontja szerint a kifogásban részletezett magatartás sérti a Ve. 24.§ (1) és (5) bekezdését. A Ve. 24.§ (1) bekezdése szerint a szavazatszámiláló bizottságok tagjait szükséges számban a települési önkormányzat képviselő-testülete az országgyűlési képviselők általános választásának kitűzését követően, legkésőbb a szavazás napja előtti 20. napon választja meg, személyükre a helyi választási iroda vezetője tesz indítványt. A szavazatszámiláló bizottság tagjait települési szinten kell megválasztani. A Ve. 25.§ (5) bekezdése szerint a szavazatszámiláló bizottságot a helyi választási iroda vezetője a szükséges számban további tagokkal egészítheti ki, ha a mozgóurnát igénylő választópolgárok száma több mint 40. Kifogást tevő utal e körben arra, hogy a HVI vezetője bármikor bevonhat újabb tagokat a beérkező mozgóurna-kérelmek nagy számára tekintettel.

Idézi a Nemzeti Választási Iroda által kiadott segédletet, amely szerint ha az

átjelentkezők számára kijelölt szavazókörben a választópolgárok száma az átjelentkezőkkel együtt több, mint 1500, akkor a HVI vezetője az SZSZB létszámát további tagok bevonásával a szükséges mértékben megnövelheti. Ha indokolt, biztosítani kell, hogy az SZSZB tagjai egyszerre több mozgóurnával is végezdhessék a mozgásukban korlátozottak szavazását.

Álláspontja szerint tehát mulasztott a helyi választási iroda, ugyanis nem biztosította a kifogást tevő számára a mozgóurna útján történő választójog-gyakorlás feltételeit, ezért választójoga gyakorlása ellehetetlenült.

Mindezek alapján kérte a Bizottságot, hogy

- a) állapítsa meg, az általa kifogásolt magatartással megsértették a választási eljárás fent megjelölt eljárási alapelveit és a Ve. tételes rendelkezéseit,
- b) tiltsa el a jogellenes magatartást tanúsító személyt a további jogsértéstől, továbbá
- c) a választási eljárást vagy annak a jogorvoslattal érintett részét semmisítse meg és ismételtesse meg.

A Ve. 209.§-a értelmében a kifogást úgy kell benyújtani, hogy az legkésőbb a sérelmezett jogszabálysértés elkövetésétől számított harmadik napon megérkezzen. A határidő számításánál figyelemmel kell lenni arra, hogy az a jogszabálysértés elkövetésétől számít, nem pedig annak észlelésétől vagy az arról való tudomásszerzés időpontjától. Amennyiben az elkövetés időpontja egyértelműen megállapítható, de annak észlelése vagy az arról való tudomásszerzés csak a háromnapos határidőn túl történik, az ez alapján benyújtott kifogást a Ve. 215.§ b) pontja alapján érdemi vizsgálat nélkül el kell utasítani.

Tekintettel a határidő rendkívüli fontosságára (a határidőn túl érkezett kifogást érdemi vizsgálat nélkül el kell utasítani), és így betartásának szükségszerű vizsgálatára, a kifogásból kétséget kizáróan ki kell tűnnie a jogszabálysértés elkövetése időpontjának is, vagy legalább annak, hogy a sérelmezett tevékenység semmiképpen sem történhetett a kifogás benyújtását megelőző három napot megelőzően.

Az egy adott cselekménnyel elkövetett jogszabálysértéshez képest speciálisnak tekinthető a folyamatosan fennálló, állapotszerű jogszabálysértés. A Bizottság a kifogást megvizsgálva azonban megállapította, hogy a kifogásban szereplő magatartás nem tekinthető állapotszerűnek. A Bizottság határozott álláspontja, ha a kifogást tevő a választási irodának a szavazás napját megelőző tevékenységével szemben teszi meg a kifogást, akkor az elkésett, tekintettel arra, hogy a kifogás benyújtására igazoltan 2022. április 6. napján 15,02 órakor került sor. A kifogás egészét vizsgálva azonban a Bizottság arra az álláspontra jutott, hogy a kifogás tartalmaz a szavazás napjára vonatkozóan is rendelkezéseket, így érdemi vizsgálat nélküli elutasításnak megítélése szerint nincs helye. Felhívja a Bizottság azonban a figyelmet, hogy kizárólag a szavazás napi cselekmények vizsgálatát tudja e körben elvégezni.

A Ve. 43. § (1) A választási bizottság a rendelkezésére álló bizonyítékok alapján tisztázza a döntéshozatalhoz szükséges tényállást.

(2) A választási bizottság eljárásában minden olyan bizonyíték felhasználható, amely alkalmas a tényállás tisztázásának megkönnyítésére. Bizonyíték különösen: a nyilatkozat, az irat, az írásbeli tanúvallomás és a tárgyi bizonyíték.

(3) A választási bizottság a kérelmező részére - kérésére - biztosíthatja a szóbeli nyilatkozattétel lehetőségét. Ez esetben az ellenérdekű fél számára is - ha jelen van - lehetővé kell tenni a szóbeli nyilatkozattételt.

(4) A választási bizottság vagy a választási iroda által hivatalosan ismert és a köztudomású tényeket nem kell bizonyítani.

(5) A választási bizottság a bizonyítékokat egyenként és összességükben értékeli, és az ezen alapuló meggyőződése szerint állapítja meg a tényállást.

A Ve. 218.§ (1) bekezdése értelmében a választási bizottság a kifogásról a rendelkezésére álló adatok alapján dönt.

A kifogást tevőnek a kifogásban kell meghatároznia a tényállást, a jogszabálysértő magatartást, a bizonyítékokat, ezen ezt követően változtatni, módosítani nem lehet. Mindezek alapján a Bizottság a tényállást és az abból levonható következtetéseket a rendelkezésére álló adatokból az alábbiak szerint tudja megállapítani.

A Ve. 14. § (1) bekezdése kimondja: „A választási bizottságok a választópolgárok független, kizárólag a törvénynek alárendelt szervei, amelyeknek elsődleges feladata a választási eredmény megállapítása, a választások tisztaságának, törvényességének biztosítása, a pártatlanság érvényesítése és szükség esetén a választás törvényes rendjének helyreállítása”. Ilyen választási bizottságnak minősül a Ve. 14.§ (2) bekezdés e) pontja szerint a szavazatszámoló bizottság (a továbbiakban: SZSZB).

Az Alkotmánybíróság a 917/B/1998. AB határozatában a választási bizottságok jogállása tekintetében kifejtette, hogy a választási bizottságok „egyrészt a választópolgárok független, kizárólag a törvényeknek alárendelt szervei (társadalmi típusú szervek), másrészt hatóságok, amelyek mindenkire nézve jogot és kötelezettséget állapítanak meg tevékenységi körükben. Vegyes jellegű jogállását tekintve a választási bizottság leginkább közjogi feladatot ellátó társadalmi típusú szervezetnek tekinthető, amely megvalósítja a választások legitimációs funkcióját, törvényesnek vagy törvénytelennek nyilvánítja a választások eredményét. A választási bizottságok feladatait pedig úgy foglalta össze az Alkotmánybíróság, hogy: „Minden választási bizottság feladata a választási eredmény megállapítása, a választások tisztaságának, törvényességének biztosítása, a pártatlanság érvényesítése és szükség esetén a választás törvényes rendjének helyreállítása.”

A választási bizottságok hatásköre kiterjed a választási eljárás alapvető fontosságú elemeire: a jelöltek és listák nyilvántartásba vétele, a szavazás lebonyolítása, a választási eredmény megállapítása, a jogorvoslatok elbírálása. Jelen esetben a szavazás lebonyolítása teljes egészében az SZSZB feladata.

Mindezek alapján a Bizottság egyértelműen rögzíti, hogy a szavazás napján minden jog és kötelezettség az SZSZB-t illeti meg, illetve terheli. A helyi választási iroda szerepe ettől fogva nem vizsgálható, mert a szavazás - és ezen belül minden egyes mozzanat – lebonyolítására kizárólag az SZSZB jogosult.

A kifogást tevő mozgórna iránti kérelmét 2022. április 1. napján 20 óra 34 perckor nyújtotta be ügyfélkapun keresztül. A Ve. 104.§ (1) bekezdés b) pontja értelmében a szavazást megelőző második napon (a jelen választást illetően ez a határidő: 2022. április 1. napja) 16 órát követően elektronikus úton beérkezett mozgórna iránti kérelmeket a helyi választási iroda elbírálásra továbbítja a szavazatszámoló

bizottsághoz. E § (3) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy a szavazatszámoló bizottság a mozgóurnát igénylő választópolgárt felveszi a mozgóurnát igénylő választópolgárok jegyzékébe, és törli a kinyomtatott szavazóköri jegyzékből.

E körben tehát a Bizottság megállapítja, hogy a kifogást tevő mozgóurna iránti kérelmének elbírálására kizárólag a szavazatszámoló bizottság volt jogosult.

A Ve. 184. § (1) bekezdése értelmében a mozgóurnát a szavazatszámoló bizottság két tagja viszi ki - a szavazókör területén belül - a mozgóurnát igénylő választópolgárok jegyzékében szereplő választópolgárhoz. Ebből is következik, hogy a jogszabály kizárólag az SZSZB hatáskörébe utalja nemcsak a 2022. április 1. napján 16,00 órát követően beérkezett mozgóurna iránti kérelmek elbírálását, hanem magát a mozgóurnázást is.

A Bizottság a kifogásba foglaltak alapján vizsgálta az SZSZB létszámát is. Az átjelentkezéssel szavazó választópolgárok szavazásának lebonyolítására Szombathely településen a 100. számú szavazókörben került sor. A Bizottság azt is megállapította, hogy mivel a kifogást tevő állandó lakcíme Vasasszonyfa, ezért az országgyűlési képviselők választásáról szóló 2011. évi CCIII. törvény 2. melléklete értelmében a Vas megye 02. számú országgyűlési egyéni választókerületébe tartozik, és mint ilyen, Szombathely településen – amely Vas 01. OEVK-hoz tartozó település – kizárólag átjelentkezéssel tudott csak szavazni. A Bizottság köztudomású tényként utal arra a kihirdetett HVI vezetői határozatra, amelyben a HVI vezetője a Ve. 78.§ (3) bekezdésében biztosított felhatalmazás alapján az átjelentkezéssel szavazásra egy önálló szavazókört jelölt ki, ahol kizárólag az átjelentkezéssel szavazó választópolgárok adhatták le szavazataikat. Bár ahogy a Bizottság korábban kifejtette, a szavazás napját megelőző választási irodai tevékenységet nem tudja a Bizottság vizsgálni, de azt meg tudja állapítani, hogy a választási iroda vezetője kellő gondossággal járt el.

A Bizottság megtekintette a 100. szavazókör névjegyzékét, illetve a mozgóurnát kérők jegyzékét a 100. szavazókörben, és megállapította, hogy a kifogást tevő a névjegyzékről az SZSZB által törlésre került, és a mozgóurnát igénylők jegyzékére felvételre került.

Az SZSZB létszámára vonatkozó kifogás tárgyában a Bizottság hivatkozik a Ve.171. §-ára, amely szerint, ha a szavazatszámoló bizottság - az egy szavazókörrel rendelkező településen a helyi választási bizottság - munkájában részt vevő tagok száma kevesebb mint öt, a helyi választási iroda vezetője a választott tagok közül a bizottságot kiegészíti. Ha ilyen módon nincs lehetőség a bizottság kiegészítésére, akkor arról a területi választási iroda vezetője gondoskodik más település szavazatszámoló bizottsági tagjának megbízásával. Ha a szavazás napján a szavazatszámoló bizottság szavazóhelyiségben jelen lévő tagjainak a száma három alá csökken, vagy a szavazás a választás szabadságát vagy titkosságát, illetve a választás lebonyolítását veszélyeztető esemény miatt lehetetlenné válik, a szavazást a szavazatszámoló bizottság jelen lévő tagjai azonnal felfüggesztik, az urnát, továbbá az iratokat zárolják, és a felfüggesztés tényéről a helyi választási iroda vezetőjét a szavazás törvényes folytatásának biztosítása érdekében haladéktalanul értesítik. Mindezek alapján a törvényi előírás szerint legalább 5 tagúnak kell lennie az SZSZB-nek, de 3 taggal működőképes. Ehhez mérten vizsgálta a Bizottság a 100. szavazókör SZSZB tagjainak létszámát, és a rendelkezésére álló 100. szavazóköri jegyzőkönyv 2.

példányából egyértelműen megállapította, hogy mind a szavazás megkezdésekor, mind a jegyzőkönyv kiállításakor 8 taggal működött az SZSZB, vagyis vélhetően egész nap 8 fővel látta el feladatait. Szintén a jegyzőkönyv tanúsága szerint a 100. szavazókörben a névjegyzéken szereplő választópolgárok száma 1.083 fő volt, így semmilyen indok nem tette szükségessé az amúgy is nagy létszámú SZSZB kiegészítését.

A Bizottság a Ve. fentiekben idézett 43.§-a és 218.§-a alapján bizonyítási eljárást, szembesítést nem folytathat le annak igazolására, hogy az SZSZB tagjai megkísérelték-e a mozgóurnát kivinni a kifogást tevőnek vagy sem, illetve, ha kivitték, milyen okok miatt nem tudtak a kifogást tevőhöz eljutni. Azt azonban egyértelműen rögzíti a Bizottság, hogy a szavazás napján az SZSZB dönt minden kérdésben, többek között arról, hogy a rendelkezésére álló urnák közül hány darabot használ fel mozgóurnázás céljára, hány csoportot alakít tagjai közül e tevékenység végrehajtására, továbbá, hogy a 6,00 órától 19,00 óráig rendelkezésre álló időtartamban mikor végzi el azt. AZ SZSZB önálló döntéshozó szervként szerepel a választási törvényben, amelyet az elnök irányít, minden hatáskörükbe tartozó feladat elvégzéséért önálló felelősség terheli őket, amit az is alátámaszt, hogy a Ve. 297.§ (1) bekezdés a) pontja önálló jogorvoslati lehetőséget biztosít a szavazatszámiláló bizottság tevékenysége, döntése ellen, valamint a szavazókörben elkövetett egyéb cselekményekkel kapcsolatban.

Tekintettel arra, hogy a kifogás a helyi választási iroda, illetve annak vezetője ellen került benyújtásra, de a kifogásolt magatartást a Bizottság álláspontja szerint kizárólag az SZSZB terhére lehetett volna megállapítani, ezért a Bizottság a kifogást a rendelkező részben foglaltak szerint elutasította.

E határozat a 14.§, 43.§, 104.§, 17.§, 184.§, 209.§, a 214-220.§-ain alapul, a jogorvoslati jogot a Ve. 221.§, 223-224.§, valamint 297.§ (3) bekezdés b) pontja alapján biztosította.

Szombathely, 2022. április 9.

**Dr. Hollósy Tamás sk.
OEVB elnök**